

16. PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Sanitat
Universal i Salut Pública

- Índex**
- 16.1. El Pla de prevenció de riscos laborals**
  - 16.2. El Servei de Prevenció de Riscos Laborals: missió, àmbit d'actuació i estructura**
  - 16.3. Activitats bàsiques del Servei de Prevenció de Riscos Laborals**
    - 16.3.1. Avaluació de riscos**
    - 16.3.2. Vigilància de la salut**
    - 16.3.3. Expedients d'adaptació/canvi**
    - 16.3.4. Informació i formació del personal**
    - 16.3.5. Coordinació d'activitats empresarials**
    - 16.3.6. Plans d'emergència i autoprotecció de centres sanitaris**
    - 16.3.7. Sinistralitat laboral: malalties professionals i accidents de treball**

16.1. El Pla de prevenció de riscos laborals

El Pla de prevenció de riscos laborals de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública estableix els principis bàsics de la política preventiva d'aquesta, en defineix els objectius i les metes i determina els diversos nivells de responsabilitat en prevenció de riscos laborals, de manera que s'impulsa el principi de responsabilitat preventiva en tots els nivells de l'organització.

El pla es va aprovar mitjançant una resolució de 28 de febrer de 2018, de la consellera de Sanitat Universal i Salut Pública.

La implantació del pla s'inicia amb la creació de les "comissions tècniques per a la gestió de la prevenció de riscos laborals d'àmbit departamental". En aquestes s'integren la gerència del Departament de Salut, l'equip directiu i la coordinació de la Unitat Perifèrica del Servei de Prevenció de Riscos Laborals. Aquestes comissions són un instrument clau per a fer efectiva la integració de la gestió preventiva en el sistema general de gestió de la Conselleria.

El pla incorpora els diversos procediments del sistema de gestió preventiva i plans d'actuació preventiva.

En 2018 s'ha continuat treballant en l'elaboració, la implantació i el seguiment de diversos procediments del sistema de gestió de la prevenció de riscos laborals.

Procediments del sistema de gestió preventiva/plans d'actuació	
<i>Procediments aprovats</i>	
Procediments aprovats	Any
Vigilància de la salut individual	2016
Gestió interna de conflictes	2016
Coordinació d'activitats empresarials	2016
Protecció de la maternitat	2016
Plans d'autoprotecció/mesures d'emergència	2016
Manipulació de medicaments perillosos en els serveis de farmàcia	2016
Manipulació de medicaments perillosos fora de les oficines de farmàcia	2016
Instrucció formaldehid	2016
Avaluació de riscos laborals	2017
Vigilància de la salut del personal exposat a medicaments perillosos	2017
Vigilància de la salut col·lectiva	2017
Vigilància de la salut amb caràcter obligatori	2017
Pla integral de prevenció de les agressions en l'entorn sanitari 2018-2021.	2018
Procediment de gestió de les agressions	

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació del Servei de Prevenció de Riscos Laborals. Direcció General de Recursos Humans).

A més, en 2018 s'ha ampliat en 17 places la dotació de recursos humans del Servei de Prevenció de Riscos Laborals gràcies a la creació de quatre 4 noves unitats de prevenció.

Per una altra banda, cal destacar també l'elaboració del nou **Pla integral de prevenció de les agressions en l'entorn sanitari 2018-2021**, que pot consultar-se en el portal web de la Conselleria.

En aquest s'aborda la prevenió amb una visió integral, amb la combinació de mesures organitzatives i mesures de seguretat, adaptades a les necessitats de cada entorn sanitari i que incorpora la perspectiva de gènere.

Amb aquest nou pla, aquesta conselleria actualitza i reforça els protocols d'atenció a la víctima de l'agressió, existents des de l'any 2010. Es preveu l'atenció integral a la víctima de l'agressió, i el suport institucional d'aquesta, l'assistència sanitària i l'assessorament i l'assistència jurídica.

16.2. El Servei de Prevenió de Riscos Laborals: missió, àmbit d'actuació i estructura

El Servei de Prevenió de Riscos Laborals de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública desenvolupa, conforme als principis d'eficàcia, coordinació i participació, les funcions establides en la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenió de riscos laborals i normativa de desenvolupament. En concret, proporciona assessorament i suport en matèria de prevenió de riscos laborals i promou la integració de la prevenió de riscos laborals en el sistema de gestió de la Conselleria.

L'àmbit d'actuació del Servei de Prevenió de Riscos Laborals (d'ara en avant, SPRL) és el personal gestionat per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, qualsevol que siga la relació jurídica d'aquesta, plaça o lloc que ocupe. Atén, per tant, una plantilla de més de 54.000 persones (vegeu capítol 5, "Recursos humans", per a conèixer més detalls d'aquesta).

L'SPRL, sota la modalitat de "servei de prevenió propi" o SPP, s'estructura territorialment de la manera següent:

- **Unitat central:** Composta per una direcció del servei, tres direccions de sector que corresponen a les disciplines de vigilància de la salut, higiene industrial i ergonomia i psicociologia, a més de dos llocs de tècnic mitjà en Prevenió de Riscos Laborals.
- **Unitats perifèriques:** Distribuïdes a nivell departamental. A l'abril de 2018 s'incorporen els recursos procedents de l'Hospital la Ribera (unitat 9). Es creen 4 noves unitats perifèriques, que iniciaran l'activitat en 2019 i que suposaran una modificació de l'àmbit d'actuació de les unitats anteriors.

Personal i àmbit d'actuació de les unitats perifèriques de l'SPRL existents abans de 2018							
Departaments de salut que cobreixen	U. Bàsica Salut		Unitat Tècnica				
	MT	iT	S	H	E	T. I.	
1 Vinaròs, Castelló i La Plana	2	2	1	1	1	1	
2 Sagunt, València –Clínic - Malva-rosa i València – Arnau de Vilanova-Llíria	2	2	2	1	1	2	
3 València - La Fe i Manises	2	2	2	1	1	2	
4 Requena, València - Hospital General i València - Doctor Peset	2	2	1	1	2	1	
5 Gandia, Xàtiva-Ontinyent	1	1	1	1	1	1	
6 Dénia, Alcoi i Marina Baixa	1	1	1	1	1	0	
7 Alacant - Sant Joan d'Alacant i Alacant - Hospital	2	2	1	1	1	1	
8 Elda, Elx - Hospital General, Elx-Crevillent, Orihuela i Torreveija	2	2	1	1	1	1	
9 La Ribera	1	1	1		1	1	

Personal i àmbit d'actuació de les unitats perifèriques de l'SPRL existents abans de 2018						
Departaments de salut que cobreixen	U. Bàsica Salut		Unitat Tècnica			
	MT	iT	S	H	E	T. I.
Total	15	15	11	8	10	10

Noves unitats perifèriques creades durant l'exercici 2018							
Unitat	Departaments de salut que cobreixen	U. Bàsica Salut		Unitat Tècnica			
		MT	IT	S	H	E	T. I.
10	Sagunt, La Plana	1	1		1		1
11	Arnau de Vilanova-Llíria, Requena	1	1			1	1
12	Alacant - Sant Joan	1	1	1			1
13	Elda	1	1		1	1	
	Reforç de la Unitat de Prevenció 3				1		
Total		4	4	1	3	2	3

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

Glossari: MT: personal mèdic del Treball, IT: personal infermeria del treball, S: seguretat, H: higiene, E: ergonomia i Psicosociologia, T. I.: personal tècnic intermedi.

16.3. Activitats preventives bàsiques del Servei de Prevenció de Riscos Laborals

En aquest apartat es recullen les activitats preventives bàsiques més rellevants, dutes a terme en 2018, en matèria de prevenció de riscos laborals.

16.3.1. Avaluació de riscos laborals

L'avaluació de riscos laborals és el procés adreçat a estimar la magnitud dels riscos presents en els llocs de treball que no s'han pogut evitar, pel qual obtenim la informació necessària que permet adoptar les mesures preventives més adequades.

Aquestes activitats s'agrupen en quatre tipus d'avaluació de riscos:

- Avaluacions "inicials":

Aquesta avaluació té un caràcter ampli i general. Està programada pel mateix SPRL i suposa l'estudi i la valoració de tots els riscos que hi ha en cada lloc de treball, en funció de les tasques pròpies del lloc.

- Avaluacions "periòdiques":

És una reavaluació de riscos completa, motivada pels canvis en les condicions o els procediments de treball, o per la incorporació al lloc d'una persona sensible.

- Avaluació "revisió per danys":

És una reavaluació de riscos completa, com a conseqüència de la materialització d'algun risc del lloc en forma de danys per a la salut.

- Avaluació "altres causes":

Recull les avaluacions de llocs derivades de peticions concretes de les gerències, comitès de seguretat i salut, delegació de prevenció, inspeccions de treball, etc.

Distribució dels llocs de treball avaluats en 2018	
Avaluacions de riscos	Llocs avaluats
Avaluacions inicials	2.111
Avaluacions periòdiques	1.247
Avaluacions per danys	5
Avaluacions per "altres causes"	139
Total	3.502

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

16.3.2. Vigilància de la salut

La vigilància de la salut, regulada en l'article 22 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, comprén:

- La vigilància de la salut individual: que permet la detecció precoç de les repercussions de les condicions de treball sobre la salut, la identificació del personal especialment sensible a certs riscos i, finalment, l'adaptació de la tasca al treballador o treballadora.
- La vigilància de la salut col·lectiva: a través de l'anàlisi i la interpretació dels resultats (mitjançant l'estudi dels accidents de treball, les malalties professionals, les absències per motius de salut, etc.) es coneix l'estat de salut, s'estableixen les prioritats d'actuació i s'avaluen les mesures preventives adoptades.

16.3.2.1. Exàmens de salut

La vigilància de la salut engloba una sèrie d'activitats entre les quals destaquen els exàmens de salut, que es duen a terme en les condicions fixades per l'article 22 de la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals, i es poden dur a terme amb caràcter:

- Inicial i en concret, després de la incorporació al treball o després de l'assignació de tasques específiques amb nous riscos per a la salut.
- A intervals periòdics: segons la periodicitat establida en la normativa vigent o protocols específics per a agents concrets.
- Després d'una absència prolongada del treballador o treballadora per motius de salut.
- Després d'un accident de treball greu o una malaltia professional.

En 2018, els exàmens de salut fets al personal adscrit a la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública han sigut els següents:

Distribució dels exàmens de salut durant el 2018					
<i>Segons el grup professional i el tipus</i>					
Grup professional	Inicials	Periòdics	Després d'una absència prolongada per motius de salut	Després d'AT greu o d'una MP	Total
Personal facultatiu	883	539	31	1	1.454
Personal d'infermeria	1.390	1.256	59	3	2.708
Personal TCAI	908	617	63	3	1.591
Personal zelador	401	149	33		583
Personal administratiu	215	226	15	1	457
Personal oficis	32	83	3		118
Altres personal tècnic	209	334	11		554

Distribució dels exàmens de salut durant el 2018*Segons el grup professional i el tipus*

Grup professional	Inicials	Periòdics	Després d'una absència prolongada per motius de salut	Després d'AT greu o d'una MP	Total
Sense dades (*)	2.398	590	68	3	3.059
Total	6.436	3.794	283	11	10.52

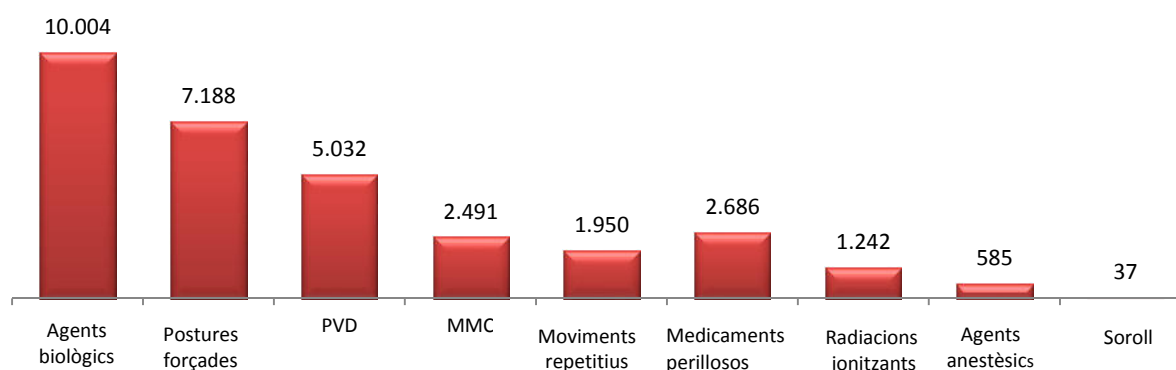
(*) *Reflecteixen dades d'exàmens sense especificar-ne la categoria professional.*Font: *sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans.*Glossari: *AT: accident de treball; MP: malaltia professional.***Distribució i cobertura dels exàmens de salut, segons el grup professional i el sexe***Exercici 2018*

Grup professional	Nre. d'exàmens de salut			Cobertura anual (**)		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Personal facultatiu	596	858	1.454	9,40 %	10,08 %	9,79 %
Personal d'infermeria	409	2.299	2.708	15,19 %	16,84 %	16,56 %
Personal TCAI	100	1.491	1.591	23,26 %	17,16 %	17,45 %
Personal zelador	210	373	583	11,73 %	15,90 %	14,10 %
Personal administratiu	80	377	457	9,47 %	9,68 %	9,64 %
Personal oficis	63	55	118	13,82 %	9,17 %	11,17 %
Altres personal tècnic	144	410	554	10,76 %	11,73 %	11,47 %
* Sense dades			3.059			
Total	1.602	5.863	10.524	11,53 %	14,23 %	19,10 %

(*) *Reflecteixen dades sense especificar-ne la categoria professional.*(**) *Reflecteix el percentatge d'exàmens de salut duts a terme als treballadors o/i treballadores sobre el total de la seua categoria professional.*Font: *elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).*

La vigilància de la salut individual es desenvolupa sobre la base dels protocols de vigilància sanitària específica, elaborats pel Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, o altres guies de referència, pel que fa als factors de risc als quals estiga exposat el personal. En l'àmbit d'actuació de l'SPRL solen confluïr diversos riscos en una categoria professional, motiu pel qual s'aplica més d'un protocol específic a una mateixa persona.

En el gràfic següent es poden observar els protocols utilitzats i el nombre de persones a les quals se'ls ha aplicat durant l'any 2018.

Font: *elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).*Glossari: *MMC: manipulació del manual de càrregues; PVD: pantalla de visualització de dades.*

16.3.2.2. Programa d'immunitzacions

L'SPRL participa en la vacunació del personal sanitari i col·labora amb Salut Pública en les campanyes de vacunació. Amb aquesta finalitat, posa agents biològics a la disposició dels treballadors i treballadores amb el risc d'exposició, les vacunes que s'han demostrat eficaces i s'informa dels avantatges i els inconvenients de l'administració d'aquestes. Per a fer-ho es valora l'estat immunitari previ i la informació continguda en sistemes de registre com el Sistema d'Informació Vacunal.

Atesa la dispersió geogràfica del personal, l'acte de vacunació es du a terme en col·laboració amb els serveis de medicina preventiva i els centres d'atenció primària més pròxims al personal.

En 2018 davant de l'alerta emesa per Salut Pública sobre la situació epidemiològica de la pallola, s'ha fet la campanya d'identificació del personal sanitari susceptible i s'ha ofert la vacunació, segons el protocol específic elaborat: Pautes d'actuació i recomanacions del Servei de Prevenció de Riscos Laborals per a la identificació i la vacunació del personal sanitari susceptible a la pallola.

Durant el període 2018, el personal sanitari de les unitats perifèriques va administrar un total de 3.387 dosis, amb la distribució següent:

Distribució de les vacunes administrades per l'SPRL durant l'exercici 2018	
Típus de vacuna	Nre. de dosis
Hepatitis B	1.228
Hepatitis A	634
Hepatitis A+B	34
Tètanus-diftèria-tos ferina	17
Tètanus-diftèria	245
Grip	3.656
Varicel·la	138
Meningocòccica	16
Triple vírica	1020
Altres	11
Total	6.999

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

16.3.3. Expedients d'adaptació/canvi de lloc de treball

La Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, estableix en l'article 25 el deure empresarial i de l'Administració pública de protegir "els treballadors que, per les seues característiques personals o estat biològic conegut, inclosos els qui tinguen una situació de discapacitat física psíquica o sensorial reconeguda, siguen especialment sensibles als riscos derivats del treball".

L'SPRL du a terme l'avaluació de riscos específica del lloc i la valoració de l'estat de salut del treballador o treballadora i emet un informe en el qual s'assessora sobre les mesures preventives i de protecció necessàries.

En 2018, els expedients tramitats d'adaptació/canvi de lloc de treball per motius de salut han sigut els següents:

Expedients d'adaptació/canvi en 2018				
<i>Anàlisi per grup professional</i>				
Grup professional	Homes	Dones	Sense dades (*)	Total
Personal facultatiu	29	46		75
Personal d'infermeria	27	152		179
Personal TCAI	7	225		232
Personal zelador	26	40		66
Personal administratiu	3	31		34
Personal oficis	1	6		7
Altre personal tècnic	6	34		40
(*) Sense dades	13	37	26	76
Total	112	571	26	709

(*) *Reflecteixen dades sense especificar-ne el sexe ni la categoria laboral*

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació del Servei de Prevenció de Riscos Laborals. Direcció General de Recursos Humans).

Tenen una consideració especial les sol·licituds motivades per situacions d'embaràs o lactància natural que, malgrat el caràcter temporal d'aquestes, requereixen l'establiment de mesures especials com l'adaptació de les tasques o el canvi de lloc perquè la treballadora continue desenvolupant el seu treball sense riscos per a la maternitat.

En aquest sentit, cal recordar la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, que en l'article 26 estableix que si els resultats de l'avaluació de riscos revelaren un risc per a la seguretat i la salut o una possible repercussió sobre l'embaràs o la lactància, l'empresari/Administració pública pot fer 3 coses:

1. Adoptarà les mesures necessàries per a evitar l'exposició a aquest risc, a través d'una adaptació de les condicions o del temps de treball de la treballadora afectada. Aquestes mesures inclouran, quan siga necessari, la no-efectuació de treball nocturn o del treball a torns.
2. Si l'adaptació de les condicions o del temps de treball o si és possible o, malgrat aquesta adaptació, si les condicions d'un lloc de treball poden influir negativament en la salut, l'empresari/Administració pública oferirà un lloc de treball o funció diferent i compatible amb el seu estat.
3. Si aquest canvi de lloc no resulta tècnicament o objectivament possible, o no es pot exigir raonablement per motius justificats, es podrà declarar el pas de la treballadora afectada a la situació de suspensió del contracte per risc durant l'embaràs.

Les sol·licituds d'adaptació de tasques o canvi de lloc per embaràs i lactància que s'han tramitat durant l'any 2018 han sigut les següents:

Expedients d'adaptació/canvi per embaràs o lactància en 2018	
Situació	Total
Embaràs	782
Lactància	43
Total	825

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

Quan l'adaptació o el canvi de lloc de treball no resulta tècnicament o objectivament possible, s'informa la treballadora perquè iniciï, davant de l'entitat gestora corresponent, la sol·licitud de la llicència per risc durant l'embaràs/lactància.

El registre de les sol·licituds adreçades a les entitats gestores per embaràs o lactància, durant l'any 2018, és el següent:

Sol·licituds de llicència per risc laboral en 2018			
Situació	Acceptades per la mútua	Denegades per la mútua	Total
Embaràs	475	59	534
Lactància	4	5	9
Total	479	64	543

Font: elaboració pròpia (dades facilitades per les mútues col·laboradores de la Seguretat Social).

16.3.4. Informació i formació del personal

La formació dels treballadors i treballadores, en matèria de prevenió de riscos laborals, es programa anualment i es du a terme sobre la base de les avaluacions dels riscos i les necessitats formatives detectades a través dels estudis anuals de la sinistralitat i els resultats de la vigilància de la salut.

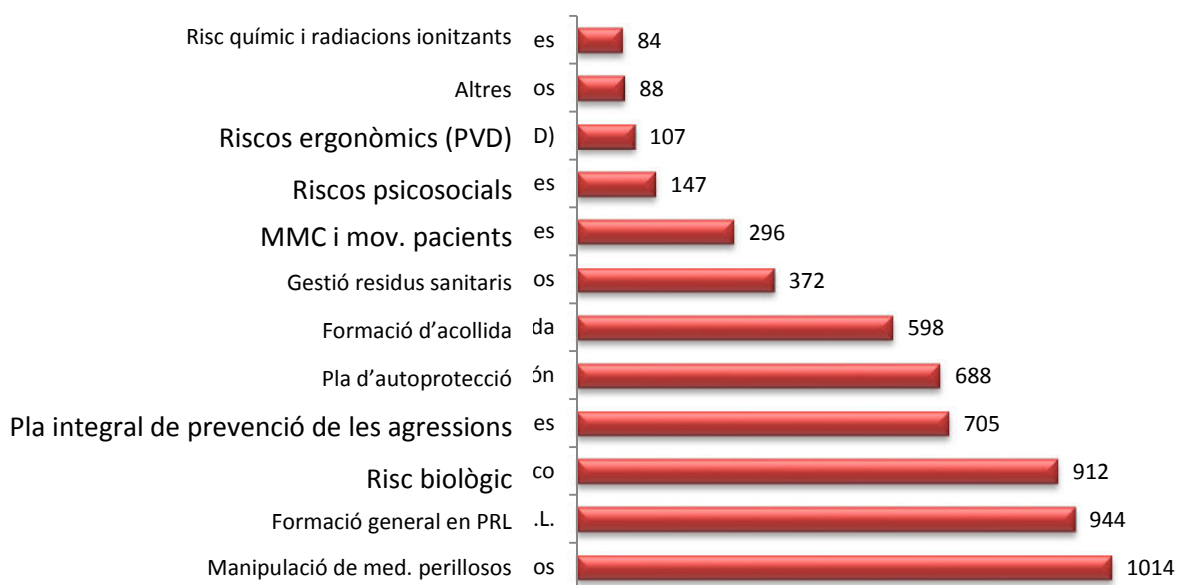
Les activitats formatives en prevenió de riscos laborals es duen a terme bé a través de l'Escola Valenciana d'Estudis en Salut (EVES), per mitjà de cursos en línia, o bé directament a través de les unitats perifèriques de l'SPRL.

Durant l'any 2018 s'han format a través de l'EVES, mitjançant cursos en línia, un total de 2.350 treballadors:

Formació en línia a través de l'EVES		
<i>Exercici 2018</i>		
Títol del curs/formació	Nre. de cursos	Treballadors formats
"Formació general en prevenió de riscos laborals"	18	2.039
"Formació en medicaments perillosos"	2	183
"Prevenió d'agressions en l'entorn sanitari"	1	69
"Formació per als delegats de prevenió"	1	59
"Mediació en la gestió de conflictes interpersonals" (semipresencial)	2	51
Total	24	2.401

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

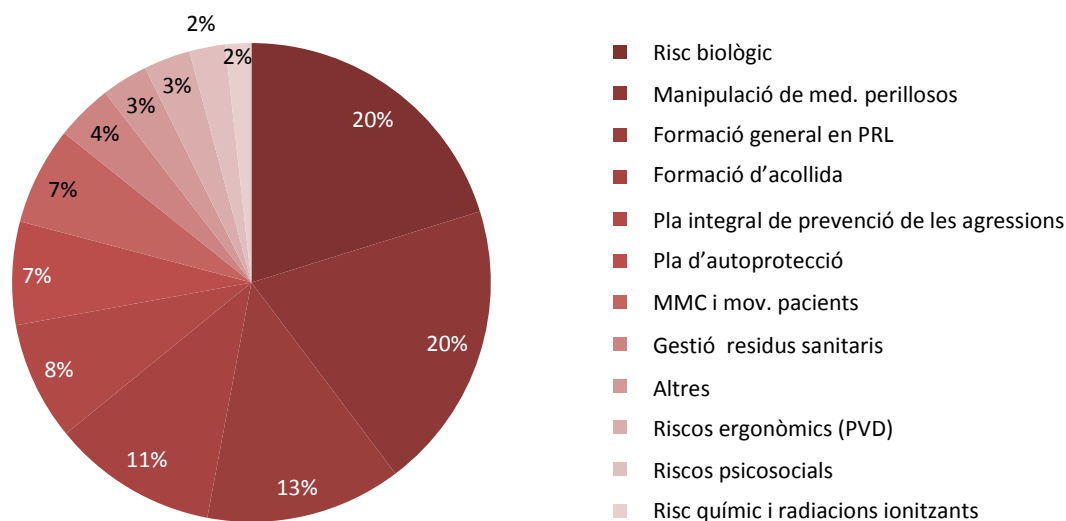
El total de treballadors i treballadores formats directament per les unitats perifèriques de l'SPRL, durant l'any 2018, ha sigut de 5.955, que s'han distribuït en funció del curs rebut, de la manera següent:

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

Glossari: MMC: manipulació manual de càrregues; PRL: prevenció de riscos laborals.

La distribució dels 287 cursos impartits durant 2018, segons la matèria formativa, ha sigut la següent:

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

Glossari: MMC: manipulació manual de càrregues; PRL: prevenció de riscos laborals.

A més de les activitats d'informació i formació del personal, es duen a terme activitats docents en Medicina i Infermeria del Treball, dins de la formació per a residents MIR i IIR i en la formació de personal tècnic en la prevenció de riscos laborals, dins del màster en Prevenció de Riscos Laborals.

16.3.5. Coordinació d'activitats empresarials

La Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública contracta serveis determinats per als centres de treball, l'activitat del quals l'exerceixen empreses externes, com els serveis de neteja, manteniment, seguretat, cuines, etc. De la confluència d'activitats en un mateix centre de treball es poden derivar situacions de risc que impliquen la necessitat de dur a terme activitats de coordinació empresarial per a garantir la seguretat i la salut tant del personal de la Conselleria com del personal de les empreses contractades.

La coordinació empresarial es fa de conformitat amb el Reial decret 171/2004, de 30 de gener, que desenvolupa la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenió de riscos laborals, en matèria de coordinació d'activitats empresarials i amb el Procediment de coordinació empresarial. Inclou diverses activitats com l'intercanvi d'informació entre la Conselleria i les empreses externes, l'emissió d'instruccions i recomanacions o la realització de reunions.

Coordinació d'activitats empresarials en 2018				
Activitat	Documentació sol·licitada	Documentació revisada	Informació entregada	Reunions de coordinació
Total	279	269	297	250

Font: sistemes d'informació de l'SPRL (Direcció General de Recursos Humans).

16.3.6. Plans d'emergència i autoprotecció de centres sanitaris

El Reial decret 393/2007, de 23 de març, pel qual s'aprova la Norma Bàsica d'Autoprotecció (NBA) dels centres, els establiments i les dependències dedicats a activitats que puguen donar origen a situacions d'emergència, estableix l'obligatorietat d'elaborar, implantar, mantindre i revisar els plans d'autoprotecció, en funció de les característiques dels centres.

D'acord amb el Procediment per a l'elaboració i la implantació dels plans d'autoprotecció i mesures d'emergència, establert per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública l'any 2016, l'SPRL assessora i col·labora en les activitats relacionades amb aquesta matèria.

Activitats relacionades amb els plans d'autoprotecció/emergència			
Exercici 2018			
Tipus de centre	Plans actualitzats	Registre autonòmic	Simulacres fets
Atenció especialitzada	6	4	6
Atenció primària	47		5
Total	53	4	11

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

16.3.7. Sinistralitat laboral: malalties professionals i accidents de treball

La gestió de les contingències professionals del personal de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública es du a terme per part de les mútues col·laboradores de la Seguretat Social (MCSS). El Servei de Prevenció elabora la investigació dels accidents de treball amb la finalitat d'identificar les causes i proposar les mesures preventives adequades.

En aquesta memòria es presenta un avanç de les dades que es mostraran en els respectius informes d'*Accidents laborals* i *Agressions*, que estaran disponibles en el segon semestre de l'any 2019. Hi estan incorporades les dades corresponents al Departament de la Ribera, per la qual cosa les dades absolutes no són comparables a anys anteriors.

16.3.7.1. Malalties professionals (MP)

Les MP declarades per les entitats col·laboradores en l'exercici 2018 han sigut 27, una més respecte a l'exercici 2017.

Malalties professionals declarades en 2018 per sexe			
Grup professional	MP declarades en homes	MP declarades en dones	Total
Personal facultatiu	3	3	6
Personal d'infermeria	1	1	2
Personal TCAI	0	7	7
Personal zelador	2	1	3
Personal administratiu	0	0	0
Personal d'oficis	0	0	0
Altres personal tècnic	1	3	4
(*) Sense dades	1	4	5
Total	8	19	27

Font: elaboració pròpia (Dades facilitades per les mútues col·laboradores de la Seguretat Social).

(*) Sense dades: per especificar-se el grup professional.

16.3.7.2. Accidents de treball (AT)

En la taula següent es mostren els accidents de treball registrats en 2018 amb indicació de les investigacions fetes. Inclou les agressions, els accidents biològics i els accidents per sobreexforços, que per les característiques d'aquests es detallen en apartats específics.

Accidents laborals registrats en 2018									
Tipologia	Especialitzada		Primària		Altres		SD	Total	
	H	D	H	D	H	D		Nombre	%
Accidents en jornada de treball	487	2.176	149	564	6	21	430	3.833	78,61
• Amb baixa	141	713	55	121	5	11	1	1.047	27,32
• Sense baixa	346	1.463	94	443	1	10	429	2.786	72,68
Accidents <i>in itinere</i>	57	373	27	97	3	11	7	575	11,79
• Amb baixa	34	254	18	71	2	4	0	383	66,61
• Sense baixa	23	119	9	26	1	7	7	192	33,39
(*) Sense dades	32	132	7	35	0	0	262	468	9,60
Total	576	2.681	183	696	9	32	699	4.876	100

(*) Sense dades: per no especificar-se'n la tipologia.

Els 4.876 registrats en 2018 suposen un increment respecte al 2017 d'un 9,81 %, any en què es van computar 4.440 accidents de treball. Del total d'accidents de treball registrats en 2018 s'ha investigat el 43,85 %.

Accidents laborals investigats en 2018		
Tipologia	Nombre	%
Accidents en jornada de treball	1.853	48,34
• Amb baixa	783	74,79
• Sense baixa	1.070	38,41
Accidents <i>in itinere</i>	285	49,57
• Amb baixa	204	53,26
• Sense baixa	81	42,19
(*) Sense dades		
Total	2.138	43,85

(*) Sense dades per especificar-se'n la tipologia.

La distribució dels índexs d'incidència dels accidents amb baixa en la jornada de treball, per àmbit i sexe, és la següent:

Índexs d'incidència dels accidents de treball en la jornada amb baixa								
Exercici 2018								
A. especialitzada		A. primària		Altres		Totals		
H	D	H	D	H	D	H	D	H + D
1.502	2.318	1.371	1.278	1.006	1.125	1.454	2.051	1.901

Índex d'incidència (nombre d'accidents amb baixa en la jornada de treball/nombre de persones que treballen en l'empresa) per 100.000.

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació del Servei de Prevenció de Riscos Laborals. Direcció General de Recursos Humans).

16.3.7.3. Accidents biològics

Es consideren accidents biològics aquells en què s'ha pogut produir una inoculació de sang i/o altres fluids biològics al professional durant el desenvolupament de la seua activitat, bé siga de manera percutània o a través de mucoses o pell no intacta.

La distribució dels accidents biològics i les taxes d'incidència d'aquests, per sexe, és la següent:

Detall dels accidents biològics de 2018								
	Nombre d'accidents				Taxa d'incidència			
	H	D	Total	%	H	D	Total	%
Accidents amb baixa	0	10	10	0,64	0	24	18	0,64
Accidents sense baixa	276	1.272	1.548	99,36	1.987	3.087	2.809	99,33
Total	276	1.282	1.558	100	1.987	3.111	2.828	100

Taxa d'incidència (nombre d'accidents biològics en la jornada de treball/nombre de persones que treballen en l'empresa) per 100.000.

Font: elaboració pròpia. Sistemes d'Informació de l'SPRL (Direcció General de Recursos Humans) i Registre d'Exposicions Biològiques Accidentals, REBA, (Direcció General de Salut Pública).

Els 1.558 accidents biològics registrats en 2018 suposen un increment del 10,4 % respecte a 2017, any en què se'n van computar 1.412. No obstant això, més del 99 % dels casos no han comportat una baixa per IT.

Pel que fa a la taxa d'incidència, aquesta també ha crescut, però un 5,4 %.

16.3.7.4. Accidents pel sobre esforç sobre el sistema musculoesquelètic

Els accidents pel sobre esforç físic sobre el sistema musculoesquelètic constitueixen una clara prioritat per l'important pes que tenen dins de la sinistralitat total.

Detall dels accidents per sobre esforços sobre el sistema musculoesquelètic											
<i>Declarats durant l'exercici 2018</i>											
Tipologia	Especialitzada		Primària		Altres		SD	Total		Investigats	
	H	D	H	D	H	D		Nombre	%	Nombre	%
Accidents en jornada	118	514	34	55	1	4	7	733	91,28	441	60,16
• Amb baixa	81	356	24	35	1	3	7	507	69,17	375	73,96
• Sense	37	158	10	20		1		226	30,83	66	29,20
Accidents <i>in itinere</i>	7	43	1	16	0	2	1	70	8,72	19	27,14
• Amb baixa	5	29		13		1		48	68,57	15	31,25
• Sense	2	14	1	3	1		1	22	31,43	4	18,18
Total	125	557	35	71	1	6	8	803	100	460	87,31

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

In itinere: accident ocorregut durant el desplaçament des del domicili fins al lloc de treball, i viceversa.

SD: "Sense dades" per no especificar-se'n la tipologia.

La distribució dels índexs d'incidència dels accidents per sobre esforç sobre el sistema musculoesquelètic, per àmbit i sexe és la següent:

Índexs d'incidència dels accidents per sobre esforços sobre el sistema musculoesquelètic en la jornada amb baixa de 2018								
Especialitzada		Primària		Altres		Totals		
H	D	H	D	H	D	H	D	H+D
863	1.158	598	370	201	307	763	956	908

Índex d'incidència (nombre d'accidents per sobre esforç amb baixa en la jornada de treball/nombre de persones que treballen en l'empresa) per 100.000.

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

16.3.7.5. Agressions

Totes les agressions, ja siguin físiques o verbals, es comuniquen com a "accident de treball" i són investigades.

D'aquest tipus d'accidents, interessa conèixer, entre altres, la magnitud de l'agressió. Per a fer-ho, es classifiquen en físiques (quan hi ha una lesió o un mal) i verbals (quan únicament es donen amenaces o manifestacions verbals).

En 2018 s'ha produït un increment en el nombre d'accidents de treball per agressió respecte a l'exercici 2017 d'un 19,9 %, que ha passat de 440 a 530. Aquest increment es deriva de la incorporació de la plantilla de treballadors laborals adscrits a la concessió de la Ribera a la plantilla gestionada per la Conselleria.

Evolució en el nombre d'agressions						
Període 2017-2018						
Tipus	2017	%	Taxa	2018	%	Taxa
Agressió física	93	21 %	1,8	118	22,3 %	2,1
Agressió verbal	349	79%	6,6	412	77,7 %	7,5
Total	442	100 %	8,4	530	100 %	9,6

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

La taxa d'agressions s'ha incrementat en un 14,3 % a causa de l'increment de les declaracions per agressió verbal, així com es preveia en el pla.

Diversos estudis i organismes internacionals, com l'OMS o l'OIT adverteixen del risc de considerar la violència com a part inevitable del treball, la qual cosa es reflecteix en unes taxes de denúncia baixes.

Així, una de les mesures incloses en el pla és la millora de la comunicació i del registre d'agressions, que promou la comunicació de totes les agressions produïdes. És per això que el mateix pla preveu, almenys a l'inici de la implantació d'aquest, un augment de les agressions registres, així com s'ha produït. No obstant això, aquest augment és inferior al que es va observar en 2017, que va ser del 40 %.

Nombre d'agressions registrades i investigades							
Exercici 2018							
Tipologia	Especialitzada	Primària	Altres	Total	% Investigades	%	
Amb baixa	17	16		33	6,23	33	100,00
Sense baixa	270	225	2	497	93,77	497	100,00
Total	287	241	2	530		530	

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

Nombre d'agressions en funció del tipus i l'àmbit					
Exercici 2018					
Tipus	Especialitzada	Primària	Altres	Totals	%
Física	97	21	0	118	22,26 %
Verbal	190	220	2	412	77,74 %
Total	287	241	2	530	100 %

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

La distribució de les taxes d'incidència dels accidents per agressió, segons l'àmbit i el sexe, és la següent:

Taxes d'incidència de les agressions									
<i>Exercici 2018</i>									
Tipus d'agressió	Especialitzada		Primària		Altres		Totals		
	H	D	H	D	H	D	H	D	H+D
Agressions físiques	2,34	2,44	1,75	1,48	0,00	0,00	2,09	2,16	2,14
Agressions verbals	5,22	4,58	10,47	18,80	0,00	2,04	6,55	7,79	7,48
Total	7,57	7,02	12,22	20,28	0,00	2,04	8,64	9,95	9,62

Font: elaboració pròpia (sistemes d'informació de l'SPRL. Direcció General de Recursos Humans).

Taxa d'incidència (nombre d'accidents per agressió/nombre de persones que treballen en l'empresa) per cada 1.000.